

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносити: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

ХРИСТИЯНСЬКО-СУСПІЛЬНИЙ ДНЕВНИК.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Осолінських ч. 11. партер
(фронт від ул. Тихої). Експеди-
ція місцева в Агенції Соколов-
ського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на
передне застереження.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оголошення
звичайні праймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки.

Молодіж на виборчій агітації.

Не знаю, чи можна зробити більшу кри-
вду нашій молодіжці, як коли її висилає ся
на агітацію в часі виборів. Молодіж відриває
ся від студій таї праці в загалі, а шибче со-
бою від села до села, поневіряє ся, тратить
здоровля, та поводи відникає від всякої пова-
жнійшої роботи, опускає ся в студиях а вели-
чезний процент з посеред неї пропадає.

На які прикристи наражена взагалі мо-
лодіж, що їздить та збирає голоси для кан-
дидатів — про се навіть не треба говорити.
Дізнає она прикристи від чужих, ворожих
нашій справі людей, але досвідчає їх також
нераз від самих кандидатів. Один з таких
студентів агітаторів оповідав мені, що перед
виборами кандидат поводи ся з ним приятно
а коли завдяки єго та єго товаришів агітації
вибрано кандидата послом, він навіть руки їм
не подавав, дивив ся на них протягом чоти-
рох літ з гори, а взагалі змяк доперва тепер
і став нечувствувачливим, як розв'язано пар-
ламент і як він поміч студентів-агітаторів
буде потребувати. А таких кандидатів ввчли-
вих лише перед виборами є, на жаль, у нас
більше.

А крім сего виряджує ся молодежці ще
й іншу тяжку кривду. Бо чи є що небудь
прикрійшого, як побирати платню за виборчу
агітацію? У молодого чоловіка, що на таке
пускає ся, поводи завмирає почуття стиду і се
чи не найбільша кривда, яку можна зробити
молодежці...

Сю недугу надуживання молодежці до ви-
борчої агітації бачимо не лише серед нас. Є
она також поміж Поляками а наслідки єї ви-
дні аж надто добре в суспільнім життю нашо-
го і польського народа. Нема в Галиччії подо-
статком кандидатів на урядників, лікарів, а-
двокатів та нотарів, а за те є у нас і в По-
ляків чимало агітаторів, які ждуть виборів
з більшою радістю, чим послі, що раді би
кожду каденцію розширити з шести бодай
на десять літ.

Та не лише університетську молодеж, але
і гімназійну втягано у нас та Поляків в
виборчу агітацію. Ми бачили, як перед чо-
тирма роками перемінла ся одна польська
гімназія у Львові на виборчий льокаль, в я-
кім ученики адресували відозви, або навіть
агітували по публичних місцях за своїм ди-
ректором.

Одвак не можна сказати, що таке діяло
ся лише у Поляків, Со і ми тут не без гріха,
а при останних виборах надуживано нашої
гімназійної молодежці рівнож до виборчої
агітації.

Багато у нас говорить ся про потребу
зближення професорів до молодежці і не мало
в сїм напрямі робить ся, спеціяльно по гімна-
зях, однак треба рішучо виминати такого
зближення, в яким захоочує ся ученика до агі-
тації за єї наставником, чи взагалі яким не-
будь кандидатом, бо в сей спосіб не лише
виставляє ся ученика на всякі небезпечности,
але вже завчасу скривлює ся молодих хлоп-
ців та вказує ся їм не дорогу науки, але по-
літичної агітації. А щож говорить про тых
професорів університета, які лише тоді мають
контакт з молодежкою, коли єї потребують до
виборчої агітації за собою?

Такою дорогою далеко не зайдемо, бо
зломимо чимало молодих хлопців, зневіримо
їх надто скоро в потребу образования, витво-
римо агітаторів, лакомих на заробок, але ви-
збудемо ся кандидатів на всякі урядові і не-
урядові становища, та в сей спосіб здержимо
розвій нашого суспільного життя на десяти літ.

Багато говоримо також про потребу о-
бразования доцентів, але і в сїм напрямі май-
же нічого не робимо, бо студенти, замість у-
чити ся, розщипають ся за голосами для кан-

дидатів на послів... А нехай би наша суспіль-
ність тямала, що се сторонництво здобуде у-
ніверситет, яке виплекає доцентів. І ми по-
винні би добре дбати про се, щоби народовці,
а не хто инший, видали з поміж себе доцен-
тів нашої, власної св'ятині наук.

Агітаторів платних і неплатних найде ся
у нас чимало поза нашою молодежкою, тому
звертаємо увагу руских політичних організа-
цій, щоби не втягали наших студентів до ви-
борчої агітації, бо инакше заподіють велику
шкоду нашому народному і суспільному
життю?...

Наші гімназії а дневникарство.

(Надіслані замітки на часі).

(Конець).

Сей стан належить конче усунути.

Моя гадка така, що учителі можуть ту
таки багато зробити і повинні зробити. Не
чекати на се, аж що зробить „ціла“ суспіль-
ність, але брати ся до ратованя молодежці.
Бо нема сумніву, що „двійка“ багато моло-
дежці руйнує й тому її уживаня помимо всеї
гіркої конечности належить обмежити. Годі
учителям зражувати ся лихим станом пиль-
ности й поведень учеників, годі тому попа-
дати в той сам круг знервованя. Під впли-
вом крикливих голосів нашого дневникарства
не повинен він попадати в ще більше роз-
дратоване — нехай не витворюють ся два во-
режі табори в школі, що єтоять проти себе
з залогою завзятістю. Між учителем а учени-
ком повинні запанувати такі відносини, як
між батьком а сином. Коли син злий — так
батько повинен єго ратувати, вразі потреби
карати, але в міру.

При таких погляді зникне певно багато
„двійок“, тоді багато не „добачить ся“, не
„дочуєть ся“ і якоесь може бодай частина з
сих „ляких“ учеників зуміє оцінити й виснує
а сего науку на будуче. Для „Діла“ буде се
нічим, але бодай учитель не збільшить сего
зла, яке ширить така часопись.

А що до автора статі — себ то народ-
ного учителя — то ми єго розуміємо: єму
жаль що не докінчив гімназії й така жадоба
висного образования достойна похвали, але
він не потребує іратувати ся; лише взяти ся
за книжку й доповнити своє образование, яке
як доказує єго писанина, справді дуже неве-
личке. Загал народних учителів певно не пі-
де за єго словами — ми певні сего.

Противно, загал народних учителів звер-
не товариську увагу сим своїм бідним товари-
шам, що в товаристві інтелігентних людей
привикли кидати громи на університетську
освіту й заявляти, що народний учитель
стоїть багато висше понад се.

Аджеж ми знаємо, що між народними
учателями є інтелігентні люди, які розуміють,
що таке говорене осмішує їх, а поправа у-
чительських злиднів можлива тільки тоді, як і
самі учителі будуть до себе ставляти поваж-
ніші вимоги й любити висше образование, а
не погорджувати ним.

Оттакий то вступ „Діла“ до нищення на-
ших гімназій. Невжеж поважна часопись до-
зволить собі на таку роботу? Є се балакани-
на без застанови й компромітація й кляси-
чний доказ редакційного безголова.

Але йдім далі: приходить „сама річ“.
Тепер приступає редакція „Діла“ до подріб-
ного нищення гімназій.

Сим разом припустила штурм до коло-
мийської української гімназії — аж три статі
випустила проти неї, значить з сею гімна-
зією зле. Погляньмо на факти, які подає
„Діло“.

Починає ся все незвичайно хитро й

так, що може кожного збаламутити. В коло-
мийській гімназії став ся страшний факт: ту
покривджено несумлінно молодеж, бо при кля-
сифікації на I. пірвік списали щось півтретя
сотки „двійок“. Подана навіть подрібна табел-
ля, де подано клясами число сих „двійок“.
І все було би гарно, колиб табеля була вір-
на. Ми засягали автентичних інформацій і
знаємо, що в табелі є тенденційні невірности
в значнім числі. По щож було сих подрібних
чисел? Є се свідоме ввджене в блуд публич-
ної опії, бороненя молодежці фальшом, ло-
жню. Невжеж для благородної ціли треба аж
крутих доріг? Видно й ціль сего не була бла-
городна. Вийде се ще більше на верх, коли
прочитаємо далі єю статю. Виходить з неї
ир таке (для недосвідного читача!), що в
одній клясі є щось 18 „двійок“, але один у-
читель списує в сій самій клясі щось 36
„двійок“. Се може lapsus linguae, але кілько в
сїм злоби! Далі висчисляє ся імена сих „двій-
коспів“. Чи сего було конче треба? Чи як
раз сї учителі визначили ся найбільше у „си-
паню“ двійок?

На мене робить се вражінє благородної
денунціяції перед суспільністю і зводженя
особистих поракунків — значить, цілий від-
клад доволі брудний. Бо й пощож инакше до-
тикало би „Діло“ навіть приватних відносин
або й грозило новими „відкриттями“ на сїм
полі? Хоч з другого боку нехай такий „шпі-
цель“ потрудить ся — побачимо, що він від-
криє — чекаємо!

Я не кажу, що двійки се добра й спа-
сенна річ — противно, їх повинно бути мен-
ше. Але чи знає „Діло“, що сї „двійки“ були
вислідом довгих парад і способом, який мав
заобічи такому станови на другий пірвік?
Ходило о се, щоби наша молодеж не тратила
року, а онамятала ся. Спосіб може злий —
але чи заслуговували гімназійні професори
за се аж на особисте наплюжене? Нині „Діло“
попсувало цілу справу, а чи оно схоче тепер
взяти на себе відповідальність за дальші на-
слідки сего? Ми відкликнуємо ся тільки до у-
чителів коломийської гімназії, щоби они не
дали визивати ся „Ділови“, щоби не зважали
на єго деморалізаційний вплив на учеників,
які такими статями кидють тепер учителям
в очи, але щоби зважали, що не так ученики
ту завинили, як їх „прителі“.

І чи не досить було одной статі — пощо
аж три? Та ту ходило конче о підкопанє у-
країнської гімназії, о знищенє ще кількох
одиниць споміж учеників. Може бути, що се
„Ділови“ вдасть ся.

Такі й всі дальші аргументи „Діла“. Пр.
число учеників у коломийській українській
гімназії зменшило ся? Очевидно, винні і тут
професори. А тимчасом само „Діло“ знає до-
бре, що багато учеників забрали новоосновані
гімназії у Вишніці й приватна в Городенці.
Чиж не є се войованє ложню?

Але мало того — в одній із сих трех
статей сповняє „Діло“ свідомий злочин, пи-
сучи: чиж дивно, що серед таких обставин
ученик стріляє ся? Прощу подумати, се пише
„поважний“ орган у часі, як самовиштва
гімназійств на дневнім порядку. Чи не є се
вкладанє револьверу в руки хлопця? Догово-
ворило ся „Діло“! Щоби „знищити“ ненави-
сних гімназійних професорів, оно піддає у-
ченикам гадку стріляти ся! Нема що говорити
сильно й ясно сказано. Побачимо, що буде з
того... Признає само „Діло“, що ту „поваж-
ний“ орган дуже „неповажно“ похатнув ся.

Та щоби вже раз скінчити — перейду
до „закінченя“. Закінченє — гідне попередних
статей. Недостача щирости й логіки дійшло
тут до найвисшого степеня. Заки хто міг „Ді-
лови“ відповісти, найближший факт побив зго
самого й змусив покірно звинути хоруговку.
Настало відоме переловленє відозви — і „Діло“
пішло з поклоном до гімназійних учителів,

щоби ратувати своїм впливом молодеж. Як
се? Ті ідіоти мають ратувати молодеж? Ой
логіка, логіка! Та й як зближати ся до мо-
лодежці, коли само „Діло“ виказує глибокий
провал між учителем а учеником? Знаємо,
що всяка біда, якої накоїть необережне „Діло“
або єму подібні горячі голови, опинять ся
вкінці в конференційній салі, де сї погордже-
ні учителі будуть певно боронити молодежці
— але чи зможуть они її оборонити? Чи не
за пізно зрозуміло „Діло“ свій злочин? Лише
троха притяти язика...

Отсе уважав я потрібним сказати „Ді-
лови“ у відповідь. Не перечу, що у відноси-
нах учителя до гімназійства єсть багато зла,
яке треба усунути, — але треба добре роз-
важити, чи так без надуми можна складати
всю вину на професора. Я рад би, щоби на
єю тему розвинула ся ширша розправа.

Acer.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Соймові вибори на Буковині з курії гро-
мад переведені вчера дали отсей вислід:

В руских округах вибрано самих укра-
їнських кандидатів. Іменно в окрузі Чернівці-
місто вибраний заступник маршалка проф.
др. Смалъ-Стоцький. — В окрузі 12.
(рускі міста) вибраний суд. радник Малик
(2.094 голоси), москвофіл др. Могильницький
одержав 614 гол. — В окр. 13. (Чернівці-
громад.) краєв. шкільний інспектор Попович (1.284
гол.); москв. Богатирець одержав 83 гол. —
В окр. 14. (Садаг'ура) адв. др. Галіп (2.468
гол.); москв. о. Козаришук одержав 197 гол. —
В окр. 15. (Заставна) гром. секретар Оса-
дець (3.260 гол.), москв. Михайлюк, селянин
одержав 731 гол. — В окр. 16. (Кіцмань) бур-
містр Бажан (2.763 гол.); учитель Данилюк,
самостійний, 925 гол.; москв. Самчук селянин
171 гол. — В окр. 17. (Сторожинець) директор
кошик. школи Іваницький, вибраний ве-
личезною більшістю проти москв. Богатир-
ця. — В окр. 18. (Вашківці) бурмістр Ле-
вицький (1.203 гол.); москв. редактор Цур-
канович 263 гол.; учит. Данилюк 60 гол. —
В окр. 19. (Вишніца-Путілів) радник двора
Курип (1.535 гол.); сел. Крижановський, укр.
407 гол. — В окр. 20. (Селетин) Пігуляк
(1.250 гол.); москв. судья Смерчинський 104
голосів.

З польської курії вишов послом мініст.
др. Гломбінський.

В окр. 21. вибраний др. Штраухер яко
посол більшости. На посла меншости відбуде
ся новий вибір.

В німецьких округах вислід є ось який:
в окр. 22. (німецькі міста) потрібний другий
вибір; в окр. 23. (нім. катол. селські громади)
вибраний кандидат христ. сусп.; в окр. 24.
(нім. еван. громади) вибраний нім. народовець.
В окр. 25. вислід ще незв'язний.

В румунських округах вибрано 4 кан-
дидатів сторонництва Арачація, 4 демократи, і
рум. народовець (п. Ізопескуль). Потрібний оден
тїснійший вибір.

Приїзд сербського короля до Австрії відро-
чений на неозаченний час. Урядова заява по-
яснює се відроченє потребою відпочинку ці-
саря на св'язім воздусі в Геделі. Цісар ви-
словлює жаль свій через білгородського посла,
що принате короля сербського може посліду-
вати в пізнійшій порі року. В Білгороді зро-
зуміють єю урядову заяву. До останньої хвилі
були в Білгороді так певні сповнення сего дав-
ного бажаня, що там навіть прибирано „позу
сниходительного гостя“, „морального пожерт-
вованя“ Сербії. Треба пригадати, що в грудні
1903 р. кабінети у Відні, Берліні, Петербурзі

Льондоні і в Царгороді довірено заявляють сербському правительству, що відкинуть своїх послів і не позволят їм скорше вернути, поки в Білгороді не усунуть королівських убійників із становищ при дворі і в армії. Се сталося і довго тривало, поки навязано правильні взаємини з Сербією. Довше це тривало, поки короля Петра на деяких дворах призначено допускаемим до двора. Віденський двір навязав виправді знов правильні взаємини з Сербією, але в Білгороді не могли ще числити на прийняте сербського короля цісарем Франц Йосифом. Се некорисне положення династії Караджорджевичів відчували добре в Сербії і під сим вражінням вносив в грудні 1909 р. націоналіст Любомир Джорджевич в скупштині, що з огляду на се, що король Петро з няжак європейским володарем не зустрінув ся, наслідком чого багато потерпіла повага Сербії і її загранична політика, повинен би король Петро зречи ся престолом і з родиною виїхати за певною винагородою з краю. Тільки перегодом Петербург, Софія, Царгород, Рям відчинили двері на прийняте сербського короля. Але се сталося тільки з політичного обчислення. Дійсним регабілітаційним прийнятем мали бути відвідина короля Петра у цісаря Франц Йосифа і се було відбуло ся, але в Білгороді почала улица нечувані напасти на „рабівників Босни“. І тут нараз відрочено прийняте сербського короля. В Білгороді зуміють читати також поміж рядками.

Сторонництво Юста рішило ся в Угорщині розпочати живу агітацію за загальним правом виборчим і скликає спільно з соціалістами велике віче на неділю в Арадї, виборчим округі гр. Тісси. До участі запрошено Кошутівців і людовців, однакж сі відказали ся спілки з соціалістами. Ся агітація може охопити весь край, бо широкі верстви народні домагають ся розширення виборчого права. Юстівці починають агітацію у виборчим округі гр. Тісси, найбільшого противника виборчої реформи. На вічу сім може прийти в неділю до поважного заколоту.

Справа розширення права виборчого в Угорщині є не тільки симпатична, але й konieczна для самої держави. Однак не можна припускати, що Юстівці були такі раді розширити право виборче на немадарські народности. А що Юст думаче виборчу реформу з військовою реформою, отже се іunctim став певним доказом, що Юстівці намагають ся ударемнити обидві реформи, бо гр. Тісса безглядно буде противний такому іunctim обидвох реформ.

Отся агітація може викликати велике розярєне народних пристрасий, а се може мати дуже лихі наслідки.

Заграниця.

На північно-альбанським боєвиці положене в останних днях не змінило ся, бій требає дальше між повстанцями а турецькими військами, котрі неможуть посунути ся дальше поза Тузі. Урядові жерела звіщають, що в Альбанії тепер ще зимна і мокра пора з сніговицею, так що військо стрічає чималі перепони в діланю. Сим дасть ся пояснити також обставива, що Тургут-Шефкет-паша пробуває ще в Скутарі і сам не обняв ще проводу над війською, а кермують війською підполковники Мугідін-бей і Емін-бей. Як пише Köln. Ztg. доси є в Альбанії 14 повних баталіонів а в найблизших днях має прибути ще сім. Оповідано що сотні редиців (з оборони краввої) в Малій Азії звернули ся до своєїк з просьбою, що готові по 30 фунтів дати за одного заступника.

Редици запевняють, що они не годні видержати трудів в гірській околиці і тому радо присталиб на таку жертву. Тимчасом правительство дало приказ, скільки можна улекшити задачу повстанцям хоч у них мало охоти до того.

На границі великі труднощі насувають ся з виконанем сторожі. Правительство не може числити на населене, а треба би для пограничної сторожі потворити сталі приміщення, а се вимагалоби значного помноження війська у вілятах в Скутарі і Ково, а се знов вимагає значного накладу. Хоч турецьке правительство відносить ся так недовірчиво до Черногорці, то немилу вражає досвід, що італійський вплив у віляті скутарським в останних роках зробив великий поступ. Правительство дізнало ся, що католиці Арнавти на певно числять на се, що на случай карної експедиції, як се переведено вторік в Косівміл. віляті, чужа держава в давім случаю насильно вмшалаб ся, щоби їх охоронити. Таке переконанє могли населеню піддати тільки чужі висланники.

В турецьким парламенті в розправі над бюджетом министерства заграничних справ заявив міністер Ріфат-паша, що правительство думає вибудувати різні шляхи залізниць користі для Туреччини, між тими Адрийську, котра остане все турецькою справою і повинна кінчити ся в турецькій пристани. Міністер заявив також, що мимо заперечень Черногори правительство ввевило ся, що Черногора пособляє повстанцям, а наколи се буде довше тривати, то Черногора буде потягнена до одвічальности. Супроти Болгарії змінили ся взаємини від урядована кабінету Гешова, але се треба часу до турецько-болгарского порозуміння. Що до закидів про нахил Туреччини до тридержавного союзу бажак міністер рівно приязних взаємин з усіма державами. Палата висловила міністрови заграничних справ довіре 122 голосами проти 45.

З мароканського боєвища звіщають, що атак племені Шерарда 21. с. м. був велими завзятий, а полковник Бремонд тільки з трудом міг відбивати ся і не міг перешкодити, щоби его не обсачили. Амуніція его вичерпала ся, а его положенє розлучив є. Наслідком безнастанних нападів Шерардів уступив полковник Бремонд із свого становища в долині Тібу дня 22. с. м. Він знаходиться ся поза Фезом.

3 виборчого руху.

В Галичині.

З Радимна пишуть нам: В світлий второк відбуло ся в Радимні передвиборче віче. Вже в понеділок по службі Божій, підчас котрої виголосив о. радник К. Кузик патриотичну проповідь на тему Воскресеня, а на котрій були крім парохіян люди з кількох сусідних сіл, коло церкви (бо о. радник ніколи в церкві не говорить про справи, що не належать до церкви) висявив ціль майбутнього віча, та запросив всіх на него, проте не диво, що прибуло кілька тисяч народа, межі ними і Польки з Радимна, Сколошова, Острова, Заміхова, Дмитрович, Тучач, Ловець, Замостець, Заболотців, Дрогова, Задіброва, Сьвятого, Сошиці, Лишови, Михалівки, Душкович, Лазів і Ляшок, та Заліської Волі — розуміє ся були всі оо. парохі з своїми родинами. Віче отворив о. радник К. Кузик та предложив на предсідивка о. крилошанина Борисевича з Дрогова а на секретаря о. Косоноцького, та представив кандидатів на посла д-ра Л. Цегельского, на заступника о. шамбеляна Погорецького. — По гарній промові д-ра Цегельского, в котрій він з притиском означив, що буде горячо боронити прав русько-католицького духовенства і Церкви та не лучитись з її ворогами, що нарід з голосним одушевленєм прийняв, та по прекрасній бесіді о. шамбеляна Погорецького сформулував о. радник К. Кузик, резолюцію, котру як і обі кандидатури одногослоно прийнято. — Велими патриотичною промовою замкнув о. крил. Борисевич віче. Нарід вийшов з салі прохолодиги ся, бо за хвили мали відбутися вечериці в пам'ять 50-тих роковин смерті Тараса Шевченка.

Повне безладє, якесь невіррозуміла фракціоманія — се симитом розгорішого передвиборчого руху в нашім краю. Ніякі згляди виспі релігійні, національні чи суспільні не обходять закукуричених кандидатів. Якийсь крикун, запліснівша провінціонна „величина“, великоміський „кариєрович“, якого доля селянина ніколи не обходила, або який може в своїм житю хіба з далека бачив життя селянина, різного сорта „дранте“ і пюгаство, відкликує ся до волі виборців і жебрає мандати. Сьмішно і соромно став за такі відносини в державі загального голосованя.

Знамениту характеристику сих невідрадних відносин дає „Gazeta Nar.“ ілюструючи єї на підльвівським округі. Осє єї слова: Вдивний спосіб розвиває ся виборчий рух в підльвівським сільським округі, що обіймає округи повітових судів: Львів-Винники-Щирець-Городок Ягайлонський. В році 1907 були вибрані з сего округа: Українець о. Й. Фолисе, як посол більшости і Д. Абрагамович, як посол меншости, а коли п. Абрагамович зложив мандат, вийшов за него в склад польського кола як заступник посла п. А. Маслянка з Зубжі, який там вступив до народно-демократичного (всеп.) гуртка. Тепер звивають ся по сім округі агітатори більше чим десяткох руських кандидатів і польських, із яких кождий

представляє якесь сторонництво. Найперше проголосила українська нац. дем. „Народна Рада“ (?) сей округ принадлежним до свого стану посіданя і іменувала своїм кандидатом вдруге о. Фолисе.

Дотеперішний посол польської меншости п. Маслянка рівнож не занедбує справи, щоби удержати ся й дальше при раз одержанім мандаті і агітує за собою під фірмою сторонництва народної демократії. Польські і руські соціалісти за спільною згодою висувають кандидатуру руського соціаліста Миколи Ганкевича. Українське радикальне сторонництво проголосило офіційально своїм кандидатом на сей округ Леся Мартовича, дневникаря (?) зі Львова (?). Польське сторонництво людовців (Стапінського) висуває кандидатуру залізничного робітника, В. Вонсовича, т. зв. „фронта людовців“ члена редакції „Kurjer-a Lwow-sk-ogo“ І. Домбского. Москвофіли з партії Короля (?) проклямують на сей округ кандидатуру В. Т. Яворского, канд. адвокат (?) зі Львова, а москвофіли з партії Дудикевича рівнож мають іменувати свого власного кандидата. Вкінці польське католицько-суспільне сторонництво відносить кандидатуру радн. двора проф. др. Л. Ридигера, акрім сего висуває ся друга кандидатура такої самої барви ем. Львівского старости рад. двора Кароля Франца. Коли в околиці Щирця розвиває ся агітація за вибором в послі судов. радника М. Ровского, а в околиці Винник за вибором комісаря для спростованя ґрунтових книг Рака, Русина неозначеної доси барви і т. д.“

11 кандидатів, поминувши кандидатів із селян, про яких преса не має ще точних відомостей, у однім підльвівським округі! І таке діє ся в цілім краю!..

Тимчасом наші москвичі-новокурсники агітують при помочи платних наганячів-рублеханів і своїх органів. „Голось Народна“ розсилають новокурсники в 12.000 примірниках по краю, не рахуючи маси етимологічних і фонетичних (!) агітаційних брошур, якими засипують прямо наші села. Рубель посилає ся обильно з застереженєм, що при сих виборах мусить перейти що найменше 10 москвичів в парламент. Борба буде завзята, бо москвичі раді би не втратити довіря у своїх російських хлібодавців. Особливо ходять ім о. Дудикевича, Куриловича, Маркова, Гецева і о. Сеніка. Старокурсники грають ролю комендантів; прилюдно ніби борються з новокурсниками, бо так сего вимагає воля і розказ „протекторів“, а пишком уложили ся з ними, що перед самими виборами цєфнуть свої кандидатури проти пятох „істинно-русских“ громилів.

Старокурсні русофіли дальше іменують своїх кандидатів. На 55 виборчий округ (Долана-Калуш-Войшилів і т. д.) затвердила „Галлиця русская Рада“ о. Вол. Соіку, пароха в Ціневі і віцемаршалка пов. рада своїм кандидатом, крім давнійше проголошених д-ра Глібовицького, о. В. Давидяка, д-ра М. Короля, о. І. Костецкого і д-ра Й. Крушаньского. По що так багато Zahl- кандидатів?

З польських кругів. Віденська газетка Slavia подає розмову свого співробітника з п. Стапінським, із якої можемо підглянути польські партійні виборчі перспективи. П. Стапінський заявив, що всі сторонництва і гурти в Ряшеві будуть попирали кандидатуру б. мін. Білінського, щоби задемонструвати неохоту до провокаційної роботи всепольсків. Всепольське відсуджуване від віри і честі всіх, що не пишуть ся на програму всевладця Грабського викликало таку неохоту проти всепольсків, що має ся вражінє, начеби всі прочі сторонництва зєднали ся в проти-всепольський союз. Всеполяки бачуть се, але не хочає признати ся до вини, видять ві всіх своїх ворогів, і звідси походить гасло: „hejże na Bobrzyńskiego“. Намісник не сотворив ніякого блоку проти всепольсків — сей блок то консеквенція всепольської нахабности. Сторонництво п. Стапінського з охотою відступити 3—4 мандати такому сторонництву, яке викаже ся, що має вигляди на побіду.

Наколи так зложило ся, що людовці ставлять 28 кандидатів, то роблять се ддятого, що інші польські сторонництва не мають виглядів на успіх між селянством. На сході сила всепольсків полягає на обмані (сьвята правда!) Людовці мають організації в 46 повітах, а всепольські організації рівнають ся силі урядничих гуртків. Акція всепольсків є прямо розпучлива, що добиває їх ще в прилюдній олімпі. Виборчим кличем всепольсків є: „Най пропаде народ, коли не управляють ним всеполяки“. Правительство стоїть на без-

стороннім становищі, а се рівнозначне з розгромом всепольсків.

Оттак пише про всепольсків, значить, доси найвпливовійше польське сторонництво, провідник польської людової партії, недавний їх приятель. Хто знає, чи зі зміною курсу польської політики не покрашали би міжнародні відносини в Галичині і замість фанатичної ненависти не настала би згода і мир.

Поза Галичиню

Молодоческі вільнодумці показують ся у виборчих справах авторкратами. Як звіщають чеські часописи, котрі не мають звязи з молодоческим і національно-соціальним виборчим картельом, заняті в пражській громаді робітники одержали блянкети з поданим там текстом і візванєм, щоби виповнили сі блянкети і до понеділка звернули. Текст блянкету звучить: „Підписаний заявляє, що є принадлежним до молодоческого сторонництва і піддає ся всім організаційним постановам. Заразом заявляю, що яко член не належу до ніякої иншої політичної організації“.

Чесько державно-правний дневник „Samostatnost“ і соціалдемократичний „Pravo lidu“ роблять молодочехів в пражській радниці одвічальними за таку політичну насилу.

Видно, що наші народні демократи ходили до школи молодоческої, бо також всіх відсуджують від права бути Русином, хто не належить до єдиноспасительного „Народного Комітету“.

Гуртова розправа проти руських академиків.

З огляду що о год. 1/2 10 не явив ся перший на ниві покликаний свідок, а се Емерик Кіш, тому трибунал почав переслухувати слугу університета, Михайла Ясіньского. Дня 1. липця з приказу дир. Йордана свідок був з иншою службою коло ректорату. Бачив, як сходили ся академики. Йшли з палицями, з котрих деякі були досить грубі. З ректор. коридора свідок вийшов раз, щоби піти до офіціяла Овоца. Вертаючи заглянув до III. салі і ту бачив віче, та промовляючо референта. Вернув потому назад коло ректорату. За хвилию прибіг Гайдач і закликав: „Słodźcie, bo tam się już biją!“

На сей оклик свідок побіг за дир. Йорданом в головний коридор. Ту хотів перелізи через барикаду, але почувши брязкіт битих шиб, вернув ся. Коли ще до того розгляли ся перші стріли, а директор Йордан візвав, щоби утікати, свідок з иншими вернув назад. Привгадує собі, що оден з академиків вискочив на барикаду і ударив палицею з такою силою о лавку, що палиця зломала ся. Від хвилі, коли утік на ректорський коридор, крім вибитя шиб в вагдалових дверях, нічого не бачив. Коли вже утихомирило ся, свідок ходив по коридори і витягав кулі зі стіни. З помежи обжалованих пізнає Залізняка, як референта віча.

Другий з черги візнає офіціал канцеляр. універ. Емерик Кіш. Зараз на початку просить ся свідок, чи не могли би его увільнити від присяги, бо він нічо не має до візнаня. Раю дня 1. липця йшов до служби і по дорозі спостеріг більшу скількість студентів вміряючих на університет. На університеті з ректорского коридора бачив віче в салі III. Майже весь час перебував в своїй канцелярії а від хвилі перших стрілів зовсім з неї не виходив.

Дальше приступлено до переслуханя свідка Мартина Дуди, слуги університета.

На університет прийшов з иншими покрісла потрібні на працанє д-ра Радзішевского. Ту задержав его педель Пняк, бо як казав, має відбутися незаконне віче. В бичнім коридори бачив віче Русинів, та будову польської барикади. Зараз за тим вийшли Русини і почали бити шибі.

Свідок, який тоді зайшов був під барикаду, мусів протискати ся по під мур. Рівночасно розгляли ся стріли. Що до сих стрілів свідок візнає нічи, що перший стріл улав тоді, коли свідок був коло барикади, в слідстві візнає, що тоді був коло канцелярії педеля. Сю суперечність поясняє так, що нині се все ліпше памятає. По тих стрілах збіг на долину та вернув доперва разом з поліцією. З обжалованих свідок не пізнає нікого.

По перерві візнає педель університета Іван Пняк. На жаданє дир. Йордана він приказав день перед подіями, щоби служба

дійшла ся 1. липця. Того дня свідок розділив службу та визначив її становища. Сам бачив лише, як молодіж сходила ся. Самого перебігу подій не бачив, бо замкнув ся в своїй канцелярії. Чув лише гук і стріли. Перед подіями не було в сховках ані одного поліна, бо свідок сам в червці обійшов з інженером Пежанським цілий будинок і нігде дерева не найшов. Було лише в скринях замкнених, а по подіях они лишили ся ненарушені. Свідок не може собі представити, звідки могло ся взяти тільки полін, бо виключає, щоб така маса могла містити ся в сховках, в яких і так не було полін.

Останній вині свідок се Стефан Ляхович, возний університета греко-католицького, зівнає по польски, навіть присягає по польски, мимо сего, що предсідник окремо его питає, чи не хоче бодай присягати по руски. На університет прийшов свідок вже тоді, коли академики сходили ся, бо перед тим возив дерево проф. Віняжови. Прийшовши станув коло дверей правничого протоколу, і звідси оглядав віче. Коли вічевики вийшли з піднесеними палицями, свідок утік на долину до свого мешкання, бо канцелярія педея була замкнена. Звідси вийшов тоді, коли вже на університеті була поліція.

На тім розправу перервано до понеділка о 9. рано.

Тросимо відкобити переуплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Самеона; римо-кат.: Катерина. — В понеділок: руско-кат.: Йованіка; римо-кат.: Филипа і Якова. — В вівторок: руско-кат.: Івана Преп.; римо-кат.: Зигмунта.

— **Слідуюче число „Руслана“** вийде аж в вівторок, бо в понеділок з причини робітничого сьвята (1. мая) в печатні, де друкує ся наша часопись, буде робота в тім дни застановлена.

— **Совісність „Діла“.** Наріканя нашого сокольського кореспондента на те, що в контракт даровизни на тамошню гімназію вставлено клявзуло „застерегаємо собі (ніби рада міська), щоби в гімназії ніколи не було кляс паралельних з руским, або німецьким язиком“ і що сей контракт підписав радник Кивелюк, а пос. Петрушевич нічого не зробив в тій справі — ті наріканя нашого кореспондента вивели „Діло“ з рівноваги. По сипали ся поновно епітети на „Руслана“ в роді „рептилька“ і т. п., які свідчать високо про інтелігенцію автора новинки. Від себе додає „Діло“ лише таке поясненє, що рад. Кивелюк протестував проти такого контракту, який шеф департаменту Онишкевич поладнав поза сесією краєвого виділу... а остаточно радн. Кивелюк таки сей контракт підписав, бо мовляло „Діло“ „яко член краєвого виділу мусів(?) підписати, а при тім хто знає техніку такого підписуваня, той знає також, що такі річі дістаєть ся до підпису звичайно на сесії, масами, тай підписуєть ся їх не студіюючи змісту кожного рішеня з окрема“. Вибачте панове з „Діла“, чи се має бути виправданєм? Ми сумніваємо ся дуже, чи можна члена краєвого виділу проти его волі зневолити до підписаня документа в фальшованою клявзулою? А коли „Діло“ боронить радн. Кивелюка, що він підписує акти „не студіюючи змісту кожного рішеня з окрема“, то виставляє ему страшне свідочтво убожества. А не менше комічно боронить „Діло“ посла Петрушевича, який „предложив справу на клубі“, а голова клубу др. К. Левицкий мав її піднести на засіданю бюджетової комісії під час дебати над етатом міністерства просьвіти і лише нещастє хотіло, що в часі промови дра Левицкого парламент розвазано „так що справа остала не порушеною“. Чи се була одинокя дорога, чи не могли послати навіть після розвазаня парламенту представити сеї справи міністрови просьвіти, гр. Штіркови, або впросто президентови міністрів? Однак лишати справу на Божу волю послати не повинні були навіть без огляду на підпис п. Кивелюка. Так виглядає оборона „Діла“ та не знаємо, чи за таку „оборону“, яка в радше обвиненєм, будуть вдячні інтересовані послати. Видно, що уладжуванє соймової обструкції є трохи легше, чим припильнованє такої важної справи, як порушеня нашим сокольським кореспондентом... Та і тут, по мірковано „Діла“ винні „рептильники“. Ratio rēphīsa, слюсар завинив а ковала повисили.

— **Тарасове сьвято в Радимні** — як нам пишуть — відбуло ся в Великодний вівторок вечером і вийшло дуже гарно. Вступний відчит про жите і значіне Т. Шевченка мав о. радник Корнїло Кузик, три деклямації селяни і дівчата зі Сколошова (До Основняченка, Тополя і Розрита могила). — Три мішані хоры (І. часть. Вулиці Колесси; Осїнь Устияновича-Лавровского; II. часть. Вулиці Колесси) виконали члени „Родина“ з Ярослава. Виставу 1-ої дії „Назаря Стодолі“ виконано своїми силами в Радимні і Сколошова. Вечерок закінчив при живім образі освіченим бенгальськими огнями вельми патриотичною промовою п. Модест Кузик, студ прав з Відня. — (Кожда точка випала знаменито; хор з Ярослава вишколений до прецизії, а на виставі члени читальні радимнянської і сколошівської показали ся справдішними артистами, а говорили зовсім поправною мовою, хоч звісно, що на західних окраїнах Русини послушали свою мову. — Одушевленє між народом, котрий ту ніколи перед тим щось подібного не видав, ні чував, було незвичайне, а похвалам і окликам признаня не було кінця. — Народна праця в напрямі освідомленя і зорганізованя Русинів на західних окраїнах постуває, як бачимо, завдяки щирим заходам інтелігентних одиниць, яких імена запишуть ся золотими буквами в історії нашого народа.

— **Unser kleine Moritz** — п. Іван Труш помістив в „Неділі“ (ч. 16—17.) коротеньку рецензію виданого в Петербурзі „Альбома малюнків Т. Шевченка“. Загально рецензія випала корисно, всеж таки видно, що і тут unser kleine Moritz, який окрім виданих малюнків Шевченка, ледва чи бачив їх більше, kwestіонує „портрет незнайомого, поміщений в альбомі під ч. V.“ і вважає его фальсифікатом, бо „Шевченко, здає ся, ніколи не малював такою елегантною манерою, а безглядно виключене, щоби артист міг так удачно і вправно тонко намалювати акварельний портрет в р. 1838. (дата на портреті) — в рік перед вступленєм до академії. Також підпис Шевченка і почерк в цифрах не видають ся мені характеристичними для артиста“. Як бачимо осуд дуже рішучий, хоть заки би взагалі хто не будь его видавав, то раніше повинен би справді, для певного осуду перестудіювати масу артистичних творів Шевченка. Додамо, що „Альбом“ виданий „за артистичним доглядом проф. В. В. Маєте“, який, певно, думав над малюнками Шевченка, бачив їх, певно, значно більше, чим unser kleine Moritz, а однак не посьмів Шевченкови відмовити ані „такої елегантної манери“, ані так удачно і вправно тонкого малюнку“. Загалом unser kleine Moritz у своїх публичних, критичних виступах не дуже щасливий. Замість малювати і ще раз малювати та вирости з малого Моріца на великого, unser kleine Moritz бере ся до річій, до яких не доріє. Один з петербурських артистів-малюрів на засіданю академії в пам'ять Шевченка одушевляв ся поезією Шевченка „Садок вишневий коло хати“ і назвав її чудовим малюнком вечера на Україні, а unser kleine Moritz впевняв нас на сумної пам'яті академії у Львові, що в сїм віршу нічого українського нема і що такий сам вчир може бути в Тибеті, або Япані... Тому радимо ще раз на п. Ів Трушова, щоби не брав ся до критики, в якій він „unser grosser Moritz“ ніколи не буде. Про се мали ми аж надто багато доказів в сумної пам'яті „Артистичнім Віснику“, чи „Артистичнім Вістнику“.

— **Нові заробково-господарські тов-а** заложено в отсих місцевостях: в Уричі, скільського повіта, під назвою „Тустань-Зоря“, торговельно-промислове стоваришенє, зареєстрованє в обмеженою порукою. Цілюю сего товариства є сполучити господарські сили своїх членів для їх добробуту. — В Дідушнях великих (пов. Стрий) під назвою: Спілька ошадности і повичок в Дідушнях великих, стоваришенє зареєстрованє в необмеженою порукою. Цілюю сего товариства є матеріальне і моральне піднесенє своїх членів. — Таку саму спільку ошадности і позичок основано в Хмелевичях, рудецького повіта.

— **Огні.** Пишуть нам: В великій тиждень був огонь в Пиновичях к. Радимня; згоріло кілька хат і господарських будинків, обезчечених в „Дністрі“ і в „Крак. Тов. обезп.“. На щастє прибули з сивакою Соколи зі Сколошова (коло Радимня) і спинили пожар, инакше була би пішла велика часть села з димом. — В Олесь-

ку коло Золочева згоріла тамтого тижня одна хата. Місцевий пожарний стяг сокольський не дав пожарови розширити ся.

— **Переписка Редакції.** Впр. о. Ю. Дз. в С. Дякуємо. Видрукуємо в слідуючім тижни. Щире спасибіг за пам'ять!

Оповідістки.

— **Двомісячний курс для дівчат, приготавлючий до учительської семінарії,** устроює „Жіночий Кружок Р. Т. П.“ у Львові з днем 1. мая с. р. Зголошувати ся можна, від 27. с. м. почавши, в канцелярії Р. Т. П. (ул. Мохнацького 12) або в сам день розпочатя курсу в школі ім. Шевченка. Наука відбувати ся буде щодня в пополудневих годинах. За управу Кружка: К. Малицька.

— **Почта а вибори.** Дирекція почт і тел. у Львові видала обіжника до всіх галицьких урядів почтових в справі правильного і вчасного пересиланя і доручуваня переписок в справі вибору послів да державної ради. З огляду на актуальність і значіне сеї справи, як також в цілі заради непотрібним жалобам подаємо зміст сего обіжника до прилюдного відомо і замічаємо при тім, що для ліпшої орієнтації для урядів почтових в поведеню з сею перепискою було би дуже пожаданим, щоби комітети виборчі переписки заосмотрювали на адресовій стороні допискою „справа виборча“. — Обіжник звучить:

Цісарским розпорядком з дня 30. марта 1911 В. з. д. Ч. 57 розвазано палату послів державної ради і заряджено нові загальні вибори. В цілі правильного і вчасного пересиланя і доручуваня переписок у виб. справах в часі виборів до державної рвди поручає ся на підставі розпорядку ч. к. міністерства торговлі з 20. цьвітня 1911 Ч. 15063/п всім почтовим урядам з цілим натиском, щоби звертали особлившу увагу на правильний і скорий перевіз і доручуванє всяких переписок і інших посилок у виборчих справах. Іменно належить вже підчас вступного руху виборчого глядіти пильно на се, щоби кореспонденції у виборчих справах не придержувано разом з непильними друками зглядно не трактовано їх яко непильні друки, через що спричинило би ся опізанє їх в перевозі або в дорученю. Щоби сему запобігти мають всі уряди почтові так еталі як і рухомі як найточніше провірювати так при надаваню як і при перекарттовуваню непильних друків, чи межі ними нема посилок, що відносять ся до виборів; колиб знайшло ся таку посилку, належить її сейчас виділити і трактувати дальше яко пильну (але не яко експресову) посилку листову. Через відповідний поділ служб належить в днях нагородженя виборчих посилок висилкові відділі відповідно скріпити, з посилок тих робити місцеві впазки, зглядно листові мішки — без карт — а о скілько ходити о поручені посліки робити з них безпосередні впазки. О скілько згадану кореспонденцію мають уряди доручати, належить долучити усіх зусиль в цілі забезпеченя правильного і вчасного їх дорученя властивим адресатам.

З окрема відносить ся се до кореспонденцій видаваних післанцям громадским, двірским і з почтових складниць. На сеї посліки (так поручені як і звичайні) належить вести окрему евіденцію і глядіти на се, щоби доходили скоро і до рук властивих адресатів як також щоби ентуальній реверсі зворотні звернено урядам почтовим. Наколиб в поодиноких більших містах зажадано доручуваня посилок в справах виборчих через органа почтові зглядно зниженя оплат за дорученє сих посилок, належить про се безпозволично донести Дирекції почт і подати рівночасно, які вдатки моглиб через се повстати і в якій висоті належалоб вимірити потрібний на се ричалт. Дальше поручає ся всім урядам почтовим доложити всяких заходів, щоби почтовий рух в днях самих виборів, як також в часі межі головними а тіснійшими виборами не потерпів яких перерв. На жаданє староств або виборчих комісарів належить урядови години в днях виборів відповідно продовжити, ентуальню завести надзвичайну нічну службу і всі урядові посліки, що відносять ся до виборів, приймати в кожній порі до почтового перевозу а ті що, надійшли, доручати зараз по їх приході. Сі останні посліки будуть мати на адресовій стороні дописку „справа виборча дуже пильна“. Колиб в місцевостях, в котрих будуть урядувати виборчі комісії, не було почтового уряду, або колиб дотеперішнє почтове полученє межі тими місцевостями а місцем в котрім буде урядувати головна комісія виборча,

не давали певности скорого перевозу виборчих посилок і колиб в сїм випадку зажадано заведеня окремих получень, належить про се безпозволично донести Дирекції почт.

Наука, умілість і письменство.

— **Красвий Архів актів ґродських і земських у Львові.** В 95 т. „Записок Наук. Тов-а ім. Шевченка“ появиля ся в „Науковій хроніці“ статя О. Назарієва п. з. „Останній том „Актив ґродських і земських“ (ст. 170—190). Тут па ст. 171 в примітці автор згадує й про мою статю п. з. „Красвий Архів актів ґродських і земських у Львові“, печатану в „Руслані“ (1903. р. ч. 203 і 205—7; 1905 р. ч. 136), а перепечатану опісля (з дрібними змінами) в моїх „Історичних причинках“ (т. I, Жовква 1908, ст. 154—167). До моєї статі додає п. Назарієв таку увагу: „В замітках сих більше практичних інформацій про Бернардинський Архів, аніж критичних уваг про саме видавництво“.

Останньої уваги п. Назарієва не можем поминути мовчанєм з сего зглядю, що після неї будуть мали читачі зовсім хибне понятє про згадану мою статю. П. Назарієв повинен був написати, що моя статя містить виключно практичні інформації дотично наукових дослідів в Бернардинськім Архіві, а не, що там „більше практичних інформацій“ про згаданий архів, „аніж критичних уваг про саме видавництво“ (п. з. „Akta grodzkie i ziemskie“). Виходило зі слів п. Назарієва, що я подав дуже мало критичних уваг що до згаданого видавництва, чи навіть, що мої уваги в взагалі мало критичні.

Супроти сего заявляю як найбільше рішучо, що в повисій статі я не писав ніяких уваг про видавництво „Akta gr. i z.“, а подав виключно інформації для молодих істориків, як мають забирати ся до студій в Бернардинськім Архіві, сеж найвиразнійше зазначено у вступі моєї статі, яка єї цілє. На який основі опер отже п. Назарієв своє твердженє, що в моїй статі „більше практичних інформацій про Бернардинський Архів, аніж критичних уваг про саме видавництво, скоро там містять ся виключно практичні інформації, се для мене незрозуміле. Рівнож не розумію, яка була цілє у п. Назарієва, писати подібну зовсім безосновну увагу. Коли ходило ему о те, щоби мені „приняти латку“ (як се зробив зі статєю дра О. Калитовского) та показати свѣтові свій „критичний змісл“ то можу ствердити, що в тім випадку проявив радше несумлінність, аніж критичність.

Др. Богдан Барвінський.

— **Іван Гарбуз:** З цикло: „Великі люди“ I. серия: 1) Хлопець, чи дівчина? 2) Моя авдієнція, 3) Секційний шеф. Львів 1911., стр. 30. мал. 8-о. — Ціна 30 сотиків. Набувати можна у львівських книгарнях і в нашій редакції. На порто належить долучити 5 сотиків. При двадцяти примірниках редакція оплачує сама порто. Є се збірка сатиричних образків, друкованих в нашій часописі.

Телеграми

з дня 29. цьвітня.

Відень (ТКБ). Вчєра о 6. год. вечер цісар відїдав княгню Гізелю і кн. Коврада і був у них майже півтора години. До Пешту Геделе вїде цісар дня 2. мая о 2. год. 45 мін. по пол. Зачувати, що цісар перебуде на Угорщині не 6, лишєнь 3 тижні. Здоровлє цісаря є знамените, хрипка уступила, легкий катар майже зовсім устав.

Мадрит (ТКБ). Новий австро угорский амбасадор, гр. Віденбрук вручив королеви уповновласночє письмо.

Білгород (ТКБ). Спокійне приняте вісти о відроченю подорожи короля до Пешту сербскими політичними кругами, показує ся також в переважній части сербської праси. Особливо добре вражінє зробило в двірських і державних кругах оправданє відложєня візиту „Fremdenblatt-om“ і іншими австрійськими і угорськими часописями. Поголоску, що появиля ся в деяких сербських часописях, після котрої відложєне візиту короля мало викликати міністеріяльне пересилєне, уважають в компетентних кругах за цілком безосновну комбінацію.

Цетинія (ТКБ). Супроти донесєнь дневників, що король удає ся за границу лічити ся належить ствердити, що в справі такої подорожи нічого не рішено.

Тетуан (ТКБ). З Цєвти доносєть, що паучє там живий військовий рух, Іспанія висилає до провідників племені Анґерас емісарів з предлоґою, щоби в заміну за значні кориски доставлено континґент тубольців, котрий має бути прилучений до іспанської армії.

Тоніо. (ТКБ). Японське правительство за- мовило з приватної фірми два панцирники 26.800 тон об'єму.

Солунь. (ТКБ). Торгунт Шефкет-баша має тепер під своїми розказами 17 баталіонів, в наслідок чого усунув міліцію з Тузі і Кастрасі. Всі важні місця є вже обсажені військом і скріплені артилерією. Як лише гори будуть вільні від свігу, Торгунт Шефкет-паша поступить по мысли вказівки мін. війни.

Конконг. (ТКБ.). З області, обнятої ворохоною в околиці Кантону, прибув ту пароплав і привіз около 100 утікачів, переважно жінок. Є поголоска, що в стрічах з військом згинуло около 300 ворохоноників.

Кірін. (ТКБ.) Губернатор предложив престолови звіт, в котрім просить, щоби часть 60-мільонової позички обернути на будову залізничі Кірін-Гунчун, котрій признає велике господарське значінє, в цілі вивертя впливу Росії.

Всячина.

— Почім пізнає ся розумного чоловіка? Німець Оскар Шмід прийшов до сего пересвідчення, що гумор є непомилним знаком правдиво розумного чоловіка. Не конче зараз сей чоловік, що має все гумор, є найрозумніший. Але гумор є власне тим найважнішим чинником в житю, який дає нам змогу дивити ся на жите з доброго боку і упрямшею тяжкий шлях.

— Арештованє російського хулігана. Якийсь Пижальський, начальник слідчої поліції в Суwalkах знущав ся над взятими і катував їх до той степені, що навіть російське правительство уважало своїм обовязком покарати его півторарічною тюрмою. Та російська поліція по могла ему утечи за границю. Пижальський приїхав до Львова і ту, здає ся, служить дальше Росії як шпін. Позавчера арештовано его.

— Динамітний заговор. З Нового Йорку надійшла дуже сензаційна вістка. Поліція викрила іменно що динамітний замах з мін.

року на дневник „Times“ в каліфорнійскім місті Les Angeles був ділом заговору соціалістичних робітників. Викрито, що соціалісти, в цілі стероризованя фабрикантів, зробили межи робітниками змову, яка рішила динамітом висадити у воздух ті фабрики, котрих властятелі не сповняли жадань соціалістичних провідників. Найостріше виступав против них властитель печатні дневника „Times“. Щоби отже зломити его опір і настрашити інших фабрикантів, підложено під его печатню бомби, а в наслідок їх вибуху згинуло 20 людий.

— Найбільше підприємство на світі. Прусский заряд державних залізниць є найбільшим підприємством на обох півкудях землі; нема аві одного иншого, яке могло би рівнати ся з ним, так під оглядом числа zatrudнених осіб, як і під оглядом обороту. Оборот его виносить ні менше, ні більше як 2.181,174.000 марок, а до сего числа треба додати не менше поважну квоту надзвичайних доходів і розходів. Армія 350 тисяч ремісників і робітників, як також 150 тисяч урядників разом з їх родинами перевисшила би число населеня цілих держав, пр. Норвегії. Платні, винагорода, видатки на суспільні урядженя забирають величезну квоту 731,551,300 марок. Рух відбуває ся в тім підприємстві в найбільшій порядку. На мільон подорожних випадє 0.085% випадків смерті. Підприємство виплачує на загальні державні цілі 250 мільонів. Незвичайною певного рода появою є се, що шеф такого підприємства не побирає ніякої пенсії.

— Портрет Меншікова — плювачкою. Як то „любить“ російська суспільність протектора наших кацапів Меншікова-Юдушку (так називають его популярно в Петербурзі) посвідчить слідуючий факт: На виставі в Петербурзі публіка оплювала виставлений портрет співробітника „Нового Времени“ — звісного Меншікова. Управа вистави певно почувала, що публіка схоче в недуже культурний спосіб дати вислів антипатії до російського публіциста, бо наказала проти звичаю портрет

ошклики. Та коли і се не помогло, поміщено напись: „Просить ся не плювати!“

— Масони розбишаками. З Парижа звіщають, що коли єпископ Банро виїхав дня 24 с. м. до села Ла Шім, щоби відправити там Богослуженє, масони обкидали его віз каміннями, а візника поранили. На щастє єпископ охоронив ся від покаліченя.

— Агітатор „Галицько-руської Ради“. „Голось народа“ подає таку новинку: „Із Турки звіщають нам, що в селі Розлучу жандарм агітував в користь кандидата „Галицько-руської Ради“, зганяючи селян на віче д-ра Крушвицького в Турці і звиваючи їх віддати свої голоси на названого кандидата“. Не пише лише „Голось народа“, або може призабув додати, як виступав сей жандарм-агітатор, чи з служби чи поза службою, бо се було би вже найцікавіше.

— Чи можна померти зі страху? В Англії отруїла ся недавно одна женщина порохом з хробаків. Лікарі перевірили, що сей порох був нешкідливий, а мимо сего, женщина отруїла ся. Дятого зайняли лікарі, що она померла з причини великої сили уяви, що сей порох мусить спровоадити смерть. Подібний випадок став ся у 18. віці, коли на одному засудженому на смерть виконано умисне такий психологічний дослід. Ему заповіджено, що ему на шиї розріжуть одну жилу і так довго будуть суускати кров, аж доки він не сконає. Привязано его потім до стола, завязано очи, дїткнено его якимсь прирядом і почато ляти помалу по его шиї теплу воду, так що він думав, що се тече кров, бо бачити нічого не міг. По якімсь часі вода перестала плисти і чоловік був вже мертвий. Другий такий примір був з одним шкільним слугою, що стягнув на себе велику ненависть учеників. Ті збиточники хотіли над ним піметити ся і трохи его настрахати. Одного разу зловили его, авязали, почали судити і по короткій дискусії засудили его на смерть. Ученики строїли собі з него комедію, але він вїрав певне, що се є правда. От і принесено великий деревя-

ний пень і сокиру. Кілька хвиль позволено ему ще останній раз помолити ся. Він молив ся і плакав. Завязано ему потім очи і положено голову на пень. Один з учеників взяв якусь ломаку і ударив легло по шиї. Потім всі аземіяли ся і скричали, щоби встав. Та він був вже неживий; страх его убив. Сі три приміри можуть послужити як докази, що чоловік зі страху, а навіть з причини самої яви смерти може померти.

— Трамвайний мегафон. В Лондоні повстали тепер по трамваях нові урядженя. Коли зближає ся трамвай до перестанку чують люди, що ждуть з висотою голос, де їде трамвай і кілько має ще вільних місць. На перестанках находять ся на даху почекальних домів два сильні мегафони, де стоїть кондуктор і телефонічно довідує на 150 кроків від надходячого трамвая про цілі їзди і про число вільних місць і повторяє се подорожником. В такий спосіб відбуває ся скорше рух і є вигода для публіки.

— Розкопи в Помпеї. Загальне заінтересованє серед археологів побудила вілля в Помпеї, яку недавно відкрито поза Porta Ercolanesa. Вілля ся повстала ймовірно на короткий час перед вибухом Безувія. Відслонені части будівлі представляють атриум, коломнаду і мешканє властятельки. Велика сая є перетята муром на дві нерівні части. Стіни є прикрашені мальовлами, що представляють божєство і приношенє жертв. Мальовила в триклінію зображають приготування до сьвят в честь Діоніза. Знаючи думають, що сі сцени мають велику наукову вартість.

2265 роковини естованя Риму. Дня 21. с. м. обходжено в Римі 2665. роковин естованя Риму, заложеного в р. 754 пер. Хр. Зі шістьох вистав, які мають причинити ся до сьвята 50. роковин зєдненя Італії, отворено досі лише три вистави, а то міжнародну виставу штуки, історично ретроспективну і археологічну. Дня 21. с. м. з причини сьвятованя роковин Риму отворено в присутности короля італійску виставу етнографічну і королівску. Сі вистави звиджує денно до 3.500 гостей, а в сьвятючній дні до 7.000 гостей, що відповідно до населеня Риму є досить мало.

Др. С. Вітлін
красвий адвокат у Львові
переніс свою канцелярію з ул. Кароля Людвика 29. до дому при
ул. Хоружихи ч. 6., II. поверх
ріг Академічної.
Телефон ч. 445.

Мати також єї донька
хоче мати гарну виправу і тому не зволікайте, а замовте собі звори чудових дамастів, граділ, канвас, полотна, біле на ліжка і столове, хустинки, як і новости в французских зефірах, англійских полотнах на одіж, крієнти, оксфорди і ин., які вам прише ся даром і оплатно просто з фабрики виробу полотна і з дому для вислок з першорядної фірми

Братів Крейсар
6 Dobruschka 9275. Чехи.

Наслідком надиродукції продаємо низше ціни ось що:
1000 тузнів гарних білих полотняних хусточок нешитих 150/200 см. великих за 6 штук 14 К.
1000 штук полотна на всяке білє. 1 штука 20 метрів, 74 см. ширини 11 К.
1000 штук дуже делікатного полотна для найделікатнішого біля, 1 штука 20 м. 82 см. ширини 18 К.
1000 метрів гарних сортованих решток 2—8 метрів великих, 30 метрів 18 К.
За те, що не подобає ся, звертаємо гроші.
Особенности для уладжень в готелях і ріжних заведенях.

В Данії, Швеції, Франції, Прусах, Баварії, Чехах на Моравії можуть сейчас отримати працю робітничі і робітничі рільні, котрі зголосять ся по контракти до

Товариства Еміґраційного
в Кракові
ул. Радзівіловска ч. 21 або до філії тогож Товариства
у Львові ул. Дзялихських ч. 5.

За посередництвом Товариства Еміґраційного можна рівнож набувати карти корабельні на першорядні компанії корабельні до Канади, Зєднених Держав, північної Америки, Аргентини, Бразилії.
Подорожних висилає Товариство через Триєст, Бремен, Роттердам або Антверпію після їх власного вибору. Для родни рільних до Бразилії переїзд даром.
(1—3)

Др. Богдан Барвіньський:

Зїзд галицького князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. 16^о ст. 18. — Ціна 10 сот.
Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенберґах. (Причинок до історії великого австрійского безкоролївя). Львів 1903. 8^о ст. 27. — Ціна 30 с.
Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905 8^о ст. XIV+170. — Ціна 2 К.
Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8^о ст. 28. — Ціна 50 с.
Bogurodzica dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8^о ст. 41. — Ціна 20 с.
Історичні причини. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Русі. І. Жовква 1908 мал. 8^о ст. 170. — Ціна 2 К.
Історичні причини і т. д. II. Львів 1909 мал. 8^о ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.
Історичний розвій імени українсько-русского народу. Львів 1909, мал. 8^о ст. 41. — Ціна 40 с.
Дїстати можна в книгарні Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Посада дяка до обнята від неділі Томіної в Мишкові. Зголошеня з долученем марки на відповідь слати на адресу: Гр. кат. Уряд парох. в Мишкові, п. Білче золоте.

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!
Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.
Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в руснім товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“
Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селянських будинків.
„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.
„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огню скоро і ретельно; а до комісії запрошує все двоє господарів на оцінителей.
„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.
Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
Власні фонди „Дністра“ виносять з кінем 1910 року 3,052,250 корон.
„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).
В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і несклі за дешевою оплатою премії.
Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	—
Кракова	7:27	10:1	1:15 B	8:40	—
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Червоноє	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Червоноє	—	—	—	6:35	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломи.	—	10:21	—	—	—
Ходорова	7:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рава рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
В. нєк	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07K
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40P
На Підзамче з:	—	—	—	—	—
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55A
На Личаків з:	—	—	—	—	—
Підгаєць	—	10:3	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39A

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Червоноє	6:10	9:35	—	—	10:35
Червоноє	—	9:10	2:23	—	2:59
Станиславова	—	—	2:52	—	—
Коломи.	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	8:00	9:05	3:40	—	10:40
Рава рускої	7:34	—	2:30	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	7:34	—	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
З Підзамче о:	—	—	—	—	11:32
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	11:35A
Винник	—	—	1:30	—	—
З Личакова до:	—	—	—	—	—
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.
А = лише в середі і суботи. — В = в день перед кождою неділею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і сьвят обох обрядів